

Sygnatura akt VIII Ga 44/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 19 marca 2015 roku

Sąd Okręgowy w Szczecinie VIII Wydział Gospodarczy

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSO Krzysztof Górski (spr.)

Sędziowie: SO Anna Budzyńska

SR del. Aleksandra Wójcik-Wojnowska

Protokolant: sekr.sądowy Agnieszka Grygiel

po rozpoznaniu w dniu 19 marca 2015 roku w Szczecinie

na rozprawie

sprawy z powództwa U. S.

przeciwko S. K.

o zapłatę

na skutek apelacji pozwanego od wyroku Sądu Rejonowego Szczecin - Centrum w Szczecinie z dnia 9 października 2014 roku, sygnatura akt XI GC 736/13

I. oddała apelację;

II. zasądza od pozwanego na rzecz powódki kwotę 1.200 zł (jednego tysiąca dwustu złotych) tytułem kosztów postępowania apelacyjnego.

SSR (del.) Aleksandra Wójcik-Wojnowska SSO Krzysztof Górski SSO Anna Budzyńska

Sygnatura akt VIII Ga 44/15

UZASADNIENIE

Powódka U. S. wniosła o zasądzenie na swą rzecz od pozwanych S. K. i J. Z. solidarnie kwoty 21.712,84 zł wraz z ustawowymi odsetkami liczonymi od poszczególnych kwot, tak jak były zasądzone w tytułach egzekucyjnych wydanych przeciwko spółce do dnia zapłaty oraz o zwrot kosztów procesu. Wskazała, że na dochodzoną kwotę składa się wierzytelności przysługujące powódce od (...) sp. z o. o. w S. (Wcześniej S. (...)), które wynikają z prawomocnych wyroków zaocznego Sądu Rejonowego Szczecin – P. i Zachód Wydziału I Cywilnego, wyroku Sądu Rejonowego Szczecin-Centrum IX Wydziału Pracy i Ubezpieczeń Społecznych wydanego w dniu 9 września 2011 r., sygn. akt IXP 23/12 oraz koszty postępowania klauzulowego i egzekucyjnego. Postępowania egzekucyjne prowadzone przez komornika na wniosek powódki okazały się bezskuteczne. Wskazano też, że pozwani odpowiadają, jako członkowie zarządu spółki, na podstawie art 299 k.s.h.

W dniu 8 maja 2013 roku w sprawie wydano nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym (XI GNc 1243/13).

Pozwany J. Z. nie złożył sprzeciwu, wobec czego nakaz się uprawomocnił wobec niego.

Pozwany S. K. złożył sprzeciw od tego nakazu, zaskarżając go i wnosząc o oddalenie powództwa w całości oraz zasądzenie na swoją rzecz kosztów procesu. Wskazał, że objął on tę funkcję członka zarządu w dniu 7 stycznia 2010 roku i pełnił ją do dnia 9 kwietnia 2010 roku i nie odpowiada za zaciągnięte zobowiązania przed ani po tym okresie. Podniósł, że w okresie pełnienia przez niego funkcji członka zarządu kondycja spółki była dobra i nie było podstaw do złożenia wniosku o ogłoszenie upadłości spółki.

Wyrokiem z dnia 9 października 2014 r. Sąd Rejonowy Szczecin-Centrum w Szczecinie w punkcie I sentencji zasądził od pozwanego na rzecz powódki kwotę 21.712,84 zł z ustawowymi odsetkami liczonymi od dnia 18 lipca 2012 roku do dnia zapłaty, z tym ustaleniem, że odpowiedzialność pozwanego jest solidarna z pozwanym J. Z., w stosunku do którego nakaz zapłaty wydany w niniejszej sprawie dnia 8 maja 2013r. sygn. XI GNc 1243/13 jest prawomocny, w punkcie II sentencji oddalił powództwo co do odsetek w pozostałym zakresie, w punkcie III sentencji zasądza od pozwanego na rzecz powódki kwotę 3.503 zł tytułem zwrotu kosztów procesu, z tym ustaleniem, że odpowiedzialność pozwanego jest solidarna z pozwanym J. Z., w stosunku do którego nakaz zapłaty wydany w niniejszej sprawie dnia 8 maja 2013 r. sygn. XI GNc 1243/13 jest prawomocny.

Powyższe rozstrzygnięcie zostało oparte o następujące ustalenia.

(...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w S. została wpisana do KRS 15 czerwca 2004 r. pod numerem (...). S. K. był wiceprezesem zarządu od dnia wpisu do dnia 18 listopada 2004 roku, a następnie widniał w rejestrze jako prezes zarządu w okresie od 22 lutego 2010 roku do 7 września 2010 r. W tej dacie został ujawniony w KRS jako prezes zarządu spółki J. Z.. W kwietniu 2010 r. spółka zmieniła nazwę na (...) sp. z o. o.

Sąd I instancji ustalił, że Sąd Rejonowy Szczecin - Centrum w Szczecinie IX Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych nakazem zapłaty w postępowaniu upominawczym z dnia 7 kwietnia 2010 r. wydanym w sprawie z powództwa U. S. przeciwko (...) sp. z o. o. w S., nakazał żeby (...) sp. z o. o. w S. zapłaciła powódce kwotę 700 zł z ustawowymi odsetkami liczonymi od dnia 10 stycznia 2010 r. do dnia wydania nakazu zapłaty. Strona pozwana nie wniosła sprzeciwu, dlatego dnia 20 maja 2010 r. nakazowi temu została nadana klauzula wykonalności.

Wyrokiem z dnia 24 kwietnia 2012 r. Sąd Rejonowy Szczecin - Centrum w Szczecinie wydanym w sprawie z powództwa (...) sp. z o. o. w S. przeciwko U. S. oddalił powództwo i zasądził na rzecz U. S. kwotę 69,60 zł tytułem kosztów procesu. Wyrok ten nie został zaskarżony przez (...) sp. z o. o. w S..

Sąd Rejonowy Szczecin – Centrum w Szczecinie IX Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych wyrokiem z dnia 24 lutego 2011 r. zasądził od pozwanej (...) sp. z o. o. w S. na rzecz U. S. kwotę 460,95 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 11 marca 2010 r. do dnia zapłaty. Nadto Sąd nakazał (...) sp. z o. o. w S. sprostować świadectwo pracy powódki U. S.. Od tego orzeczenia (...) sp. z o. o. w S. wywiodła apelację, która wyrokiem Sądu Okręgowego Szczecin z dnia 9 września 2011 r. została oddalona, jednocześnie w tym wyroku Sąd zasądził od (...) sp. z o. o. na rzecz powódki U. S. kwotę 60 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego za II instancję. Postanowieniem z dnia 9 września 2011 r. Sąd Okręgowy w Szczecinie nadał klauzulę wykonalności wyżej opisanemu orzeczeniu.

Zgodnie z ustaleniami Sądu Rejonowego postanowieniem z dnia 10 sierpnia 2011 r. Sąd Rejonowy Szczecin - Centrum w Szczecinie Wydział VI Egzekucyjny nakazał J. Z., jako Prezesowi zarządu (...) sp. z o. o. w S. złożenie wykazu majątku spółki z wymienieniem rzeczy i miejsc, gdzie się znajdują, przypadających spółce wierzytelności i innych praw majątkowych oraz przyrzeczenie, że złożony przez niego wykaz jest prawdziwy i zupełny. Dodatkowo tym orzeczeniem Sąd zasądził od dłużnej spółki (...) sp. z o. o. w S. na rzecz wierzyciela U. S. kwotę 40 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania. Postanowieniem z dnia 15 lutego 2012 r. Sąd nadał klauzulę wyżej opisanemu orzeczeniu w części zasądzającej koszty postępowania oraz zasądził od dłużnika na rzecz wierzyciela kwotę 6 zł tytułem kosztów postępowania klauzulowego.

Wyrokiem zaocznym z dnia 28 lutego 2012 r. Sąd Rejonowy Szczecin - Prawobrzeże i Zachód w Szczecinie Wydział I Cywilny zasądził od (...) sp. z o. o. w S. na rzecz U. S. kwotę 17.433,29 zł wraz odsetkami ustawowymi. Ponadto Sąd zasądził od (...) sp. z o. o. w S. na rzecz U. S. kwotę 2.877,00 zł tytułem zwrotu kosztów procesu. Postanowieniem z dnia 25 kwietnia 2012 r. Sąd postanowił nadać wyżej opisanemu orzeczeniu klauzulę wydolności, jednocześnie zasądając od (...) sp. z o. o. w S. na rzecz U. S. kwotę 66 zł tytułem kosztów postępowania klauzulowego.

Dysponując tytułami wykonawczymi powódka wystąpiła z wnioskiem o wszczęcie i przeprowadzenie postępowania egzekucyjnego. Postępowanie to okazało się bezskuteczne, co stwierdził Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym Szczecin - Centrum w Szczecinie K. K. (1) postanowieniem z dnia 5 listopada 2010 r.

W dniu 14 września 2011 r. przed Sądem Rejonowym Szczecin - Centrum w Szczecinie odbyło się postępowanie mające na celu wyjawienie majątku (...) sp. z o. o. Na posiedzenie stawił się obecny prezes zarządu J. Z., który oświadczył, iż spółka nie posiada: środków pieniężnych; cennych ruchomości typu - biżuteria, dzieła sztuki, cenne rzeczy osobiste typu ubranie; papierów wartościowych typu - akcje, obligacje, udziały w spółkach ograniczoną odpowiedzialnością, jednostki udziałowe w funduszach powierniczych; prawa majątkowego typu spółdzielczego własnościowego prawa do lokalu mieszkalnego lub użytkownika wieczystego. Prezes Zarządu oświadczył także, iż spółka nie prowadzi żadnej działalności.

Sąd Rejonowy ustalił, że (...) sp. z o. o. w S. nie reguluje żadnych swoich zobowiązań, o czym świadczy fakt, iż przeciwko członkom jej zarządu toczy się wiele postępowań opartych o przepis art. 299 § 1 k.s.h.

Z ustaleń Sądu Rejonowego wynika, że w okresie powstania opisanych wyżej zobowiązań zarząd spółki (...) sp. z o. o. był jednoosobowy. W okresie od dnia 1 lutego do dnia 13 kwietnia 2010 r. Prezesem Zarządu i jedynym członkiem zarządu był pozwany S. K.. Natomiast w okresie od dnia 13 kwietnia 2010 r. do dnia wniesienia pozwu Prezesem Zarządu i jedynym członkiem Zarządu jest pozwany J. Z..

W sprawie XI GC 866/12 został przeprowadzony dowód z opinii biegłego. Biegły wskazał, że w dniu 11 stycznia 2010 r. spółka (...) osiągnęła stan niewypłacalności rozumiany jako nieregulowanie wymagalnych zobowiązań wobec co najmniej dwóch wierzycieli. W okresie od 7 stycznia 2010 roku do 9 kwietnia 2010 roku zaistniała także sytuacja, że wartość zobowiązań przewyższyła wartość majątku.

Sąd pierwszej instancji ustalił, że postanowieniem z dnia 26 listopada 2011 r. Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym Szczecin-Centrum w Szczecinie umorzył postępowanie egzekucyjne wszczęte z wniosku U. S. przeciwko spółce (...) o świadczenie pieniężne. Jako podstawę umorzenia wskazał stwierdzenie bezskuteczności egzekucji, podając, że przeciwko spółce prowadził 24 postępowania egzekucyjne, w których łączna kwota zadłużenia wynosiła ponad 50 tysięcy, które okazały się bezskuteczne. W postępowaniu egzekucyjnym w sprawie VI Co 3147/11 z wniosku U. S. przeciwko spółce (...) prezes zarządu J. Z. złożył swoje wyjaśnienia w dniu 14 września 2011 r. Wskazał w nich, iż przy przejmowaniu przez niego obowiązków bezpośrednio od S. K. spółka (...) nie posiadała już żadnego majątku.

Pismami z dnia 6 lipca 2013 r. powódka wezwała pozwanych do zapłaty kwoty 8.965,22 zł, wskazując, że wobec bezskuteczności egzekucji dochodzi od byłych prezesów zarządu roszczenia stwierdzonego tytułami egzekucyjnymi z należnymi odsetkami. Wezwania zostały nadane w dniu 10 lipca 2013 r. S. K. odpowiedział pisemnie na wezwanie, odmawiając zapłaty.

Powyższe ustalenia Sąd Rejonowy oparł na dowodach z dokumentów w postaci odpisów z rejestru przedsiębiorców spółki (...) (dalej: spółki), odpisów wydanych przeciwko spółce orzeczeń, protokołu sporządzonego w sprawie prowadzonej przez Sąd Rejonowy Szczecin-Centrum w Szczecinie pod sygn. akt VI Co 3147/11, opinii biegłego sporządzonej w sprawie prowadzonej przez Sąd Rejonowy Szczecin-Centrum w Szczecinie pod sygnaturą akt XI GC 866/12, postanowień komornika sądowego K. K. (1) i korespondencji stron.

W oparciu o dokonane ustalenia faktyczne Sąd Rejonowy uznał powództwo, oparte na treści art. 299 k.s.h., za zasadne w przeważającej części, poza częściowym żądaniem zasądzenia odsetek. W uzasadnieniu sąd dokonał obszernej

analizy przepisów kodeksu spółek handlowych regulujących odpowiedzialność członków zarządu spółki z ograniczoną odpowiedzialnością i przesłanki umożliwiające uwolnienie się członka zarządu od tej odpowiedzialności. Sąd Rejonowy wskazał, że powódka dostatecznie wykazała zarówno szkodę, jak i bezskuteczność egzekucji, wypełniając przy tym przesłanki wynikające z art. 299 k.s.h., warunkujące odpowiedzialność pozwanego.

Sąd Rejonowy wskazał, że pozwany jako prezes zarządu sprzedał jedyny wartościowy składnik majątku spółki, a egzekucja przeciwko spółce prowadzona przez jej byłych pracowników okazała się bezskuteczna.

Sąd pierwszej instancji pominął dowód z zeznań pozwanego z powodu jego nieusprawiedliwionego niestawiennictwa na rozprawie oraz dowód z opinii biegłego sądowego z powodu nieuiszczenia zaliczki na poczet wynagrodzenia biegłego.

Sąd Rejonowy wskazał, że dowód z opinii biegłego byłby niemiarodajny w okolicznościach sposobu zarządzania majątkiem i spółką przez pozwanego S. K. albowiem dokumenty, którymi dysponuje pozwany, nie pozwalają na ich rzetelną weryfikację z dokumentacją źródłową. Dokumentacja księgowa spółki została odebrana J. Z. przez Delegaturę (...) w P. w związku z toczącym się postępowaniem w sprawie podejrzenia wyłudzeń podatku VAT przez kolejne zarządy tej spółki po 7 stycznia 2010 r. Sąd Rejonowy uznał dokumenty złożone przez pozwanego K. za niemiarodajne, bowiem zostały sporządzone przez osobę bliską pozwanemu – siostrę żony, która była zatrudniona na stanowisku księgowej w spółce (...). W oparciu o te dokumenty biegły w innej sprawie stwierdził, że nie było podstaw do ogłoszenia upadłości. Ponadto, prawdopodobnie jest tak, że kondycja finansowa spółki mogła być dobra, a jednak problem nieuregulowanych zobowiązań i braku majątku spółki istnieje. W ocenie Sądu Rejonowego stan ten niewątpliwie powstał na skutek podjętych przez pozwanego K. decyzji, m.in. zaniechania działalności gospodarczej, zwolnienia pracowników i sprzedaży nieruchomości spółki, krótko przed sprzedażą samej spółki pozwanemu J. Z., a niezaspokojenie roszczeń pracowniczych było wynikiem jego złej woli. Przyczyną problemu był konflikt personalny pomiędzy współnikami, a poprzednim zarządem (pp. K. i S.), co przeniosło się na los pracowników i dalszy los spółki. Sąd Rejonowy ustalił, że pozwany S. K. zakończył faktyczny (choć nie formalny) byt spółki, zwalniając pracowników i nie prowadząc żadnej działalności w trakcie pełnienia funkcji prezesa oraz sprzedając mieszkanie i następnie spółkę. Jednocześnie nie zapłacił zwolnionym pracownikom należności pracowniczych, powołując się na swoje przekonanie o świadczeniu przez nich pracy na rzecz byłego członka zarządu – B. S. w jego działalności konkurencyjnej. O tym, że decyzja ta nie była słuszna, przekonują wyroki sądów pracy, uwzględniające roszczenia pracownicze. Zdaniem Sądu Rejonowego gdyby pozwany wykazał dokumentami, co się stało z pieniędzmi uzyskanymi ze sprzedaży mieszkania należącego do spółki, wówczas opinia biegłego być może byłaby przydatna i miarodajna. Ponieważ jednak decyzje o sprzedaży majątku i potem samej spółki, nastąpiły w bardzo krótkim odstępie czasu, jak również funkcja prezesa była pełniona krótko, to patrząc na sprawę tylko przez pryzmat dokumentów księgowych, jakimi dysponuje pozwany, biegły mógłby wydać opinię zgodną z oczekiwaniami pozwanego, mianowicie, że nie było podstaw do ogłoszenia upadłości w czasie faktycznego sprawowania funkcji prezesa przez pozwanego K.. Sąd wskazał, że można zadać pytanie: to dlaczego nie zostały zaspokojone słuszne roszczenia pracownicze, ale także inne, bo niezależnie od spraw z powództw byłych pracowników toczy się i toczyło, w obu wydziałach gospodarczych tutejszego Sądu, kilka spraw z powództw podwykonawców spółki (...) (XI GC 866/12, XI GC 590/12), wykazujących fakt, że spółka jednak nie płaciła zobowiązań w okresie, kiedy pozwany był jej prezesem.

Sąd I instancji wskazał, że zaniechanie płacenia zobowiązań jest samodzielną przesłanką do złożenia wniosku o ogłoszenie upadłości. W ocenie Sądu Rejonowego podjęcie decyzji zwalniającej pozwanego od odpowiedzialności za zobowiązania spółki pozostawałoby w skrajnej sprzeczności z art. 299 k.s.h., w kontekście wymogów stawianych członkom zarządu przepisem art. 293 § 2 k.s.h. oraz prowadziłoby do sytuacji, w której członek zarządu wygrywa, pomimo że postępuje wbrew prawu, przy czym drwi z wierzycieli, przepisów prawa i wymiaru sprawiedliwości, a sąd gospodarczy „przymyka oko” na przyczyny, które spowodowały ten stan i uwalnia go od odpowiedzialności.

W ocenie Sądu Rejonowego powódka wykazała że posiada wobec (...) sp. z o. o. w S. wierzytelność, stwierdzoną orzeczeniami Sądów Rejonowych w Szczecinie oraz że wierzytelność nie może być zaspokojona z jakiegokolwiek części majątku spółki. Pozwany zaś nie przedstawił żadnych faktów i dowodów, które pozwoliłyby wykazać, że nie ponosi

on odpowiedzialności za zobowiązania spółki w oparciu o przepis art. 299 k.s.h., który musi być interpretowany w świetle przepisu art. 293 § 2 k.s.h. Sąd Rejonowy wskazał, że z treści orzeczeń wynika, iż zobowiązania spółki (...) wobec powódki powstały i istniały, kiedy pozwany pełnił funkcję członka zarządu spółki. Należności wobec powódki nie zostały jednak uiszczone. Sąd ten ocenił, że brak zainteresowania ze strony pozwanego, po objęciu funkcji prezesa, kontynuowaniem prowadzenia działalności gospodarczej przez spółkę, spieniężenie majątku spółki i niezaspokojenie wierzycieli, nie tylko powódki, przekonuje jednoznacznie o braku należytej staranności pozwanego w prowadzeniu spraw spółki, a tym samym konieczności przypisania mu odpowiedzialności za zaistniały stan rzeczy na zasadzie winy.

Sąd Rejonowy podzielił pogląd prezentowany w judykaturze i orzecznictwie, zgodnie z którym członek zarządu ponosi odpowiedzialność na podstawie art. 299 k.s.h. nie tylko z tytułu należności głównej, przysługującej wierzycielowi wobec spółki, ale także z tytułu odsetek od wymagalnej wierzytelności pieniężnej. Jego odpowiedzialność obejmuje również zasądzone w tytule egzekucyjnym wydanym przeciwko spółce koszty procesu. Wskazał, że roszczenie o odsetki staje się wymagalne dopiero po wezwaniu członka zarządu do zapłaty sumy zobowiązania, którego egzekucja przeciwko spółce okazała się bezskuteczna. Sąd uznał, że wezwanie zapłaty, wysłane listem poleconym w dniu 10 lipca 2013 r., dotarło do pozwanego, ponieważ udzielił na nie odpowiedzi pismem z dnia 18 lipca 2013 r. i odsetki należą się od tej daty.

O kosztach postępowania Sąd I instancji orzekł na podstawie art. 98 k.p.c.

Powyższy wyrok w całości zaskarżył w całości pozwany S. K. wnosząc o jego zmianę poprzez oddalenie co do niego powództwa w całości, po przeprowadzeniu uzupełniającego postępowania dowodowego oraz o zasądzenie od powódki kosztów procesu za obie instancje.

Zaskarżonemu wyrokowi zarzucił:

1. niewyjaśnienie wszystkich okoliczności faktycznych istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy na skutek naruszenia przepisów postępowania, które mogło mieć wpływ na wynik sprawy:

- art. 244 § 1 k.p.c. w zw. z art. 233 § 1 k.p.c. wyrażające się w dowolnym odmówieniu mocy dowodowej dokumentom w postaci protokołu z kontroli Państwowej Inspekcji Pracy z 28.01.2010 oraz Protokołu z rozprawy z dn. 11.12.2012 w których wyraźnie potwierdzone

zostało, że wierzytelność powódki wobec Spółki, której członkami zarządu byli pozwani nie była ujawniona w okresie pełnienia funkcji przez pozwanego a tym samym - przy zachowaniu przez niego należytej staranności - nie mógł on o mieć wiedzy co było rzeczywistą przyczyną nierozliczenia powódki tym bardziej, że pozwany działając w imieniu Spółki wypłacał świadczenia powódce - co wynika z treści przywołanych wyżej dokumentów;

- art. 245 k.p.c. w zw. z art. 233 § 1 k.p.c. wyrażające się w dowolnym odmówieniu mocy dowodowej dokumentom w postaci bilansów Spółki sporządzonych na dzień 7 stycznia 2010 r. i 9 kwietnia 2010 r., podczas gdy bilanse te zostały sporządzone przez osobę posiadającą odpowiednie uprawnienia, a co znaczące na bilanse te powoływała się również powódka w toku postępowania sądowego;

2. sprzeczność istotnych ustaleń sądu z treścią zebranego w sprawie materiału dowodowego wskutek naruszenia przepisów postępowania, które mogło mieć wpływ na rozstrzygnięcie, a mianowicie art. 233 § 1 k.p.c. wyrażające się w:

- dowolnym, sprzecznym z zebraniem w sprawie materiałem dowodowym uznaniu, iż pozwany S. K. po objęciu funkcji Prezesa Zarządu nie wypłacił im zaległego wynagrodzenia, podczas gdy z materiału dowodowego, w szczególności protokołu kontroli Państwowej Inspekcji Pracy z dn. 28.01.2010 r. wynika, iż na dzień 28 stycznia 2010 r. Spółka wypłaciła zaległe należności na rzecz powódki i poza tym nie zalegała z płatnościami wobec powódki,

- dowolnym, nie wynikającym z jakiegokolwiek przeprowadzonego w sprawie dowodu uznaniu, iż niezaspokojenie roszczeń pracowniczych było wyrazem złej woli pozwanego S. K., podczas gdy pozwany nie miał wiedzy o istnieniu zaległych

zobowiązań wobec pracowników, co potwierdza zebrany w sprawie materiał dowodowy w szczególności z protokołu kontroli Państwowej Inspekcji Pracy z dn. 28.01.2010 r. wynika, iż Spółka nie zalegała z płatnościami wobec pracowników jak również brak zaległości wobec powódki na dzień 7.01.2010 r. potwierdzał mąż powódki pełniący do tego czasu funkcję w zarządzie Spółki,

- wybiórczą zmienną ocenę dowodu z opinii biegłego sądowego (przeprowadzoną w sprawie o sygn. akt XI GC 866/12), polegającą z jednej strony na czynieniu ustaleń faktycznych w oparciu o tę opinię (ustaleń mogących wskazywać na odpowiedzialność pozwanego), z drugiej zaś odmawianiu jej mocy dowodowej (jednakże jedynie co do wniosków wskazujących na brak podstaw do zgłoszenia upadłości przez pozwanego S. K.);

- pominięciu przez Sąd I instancji decydującej okoliczności, wpływającej z opinii biegłego, a mianowicie, iż Spółka stan niewypłacalności (rozumiany jako sytuację, gdy zobowiązania przewyższają wartość majątku) osiągnęła na dzień 9 kwietnia 2010 r.,

a w konsekwencji

3. naruszenie przepisów prawa materialnego, a mianowicie:

- art. 299 § 1 k.s.h. poprzez jego niewłaściwe zastosowanie przez Sąd I instancji oraz art. 299 § 2 k.s.h. poprzez jego bezpodstawne niezastosowanie przez Sąd I instancji przy błędnej wykładni art. 10, 11 i 12 Ustawy Prawo upadłościowe i naprawcze, a w konsekwencji obciążenie pozwanego S. K. odpowiedzialnością za zobowiązania (...) sp. z o. o. wobec powódki, mimo że pozwany nie ponosi winy w niezgłoszeniu wniosku o ogłoszenie upadłości lub wszczęciu postępowania układowego (...) sp. z o.o. w okresie, kiedy zajmował stanowisko Prezesa Zarządu, ponieważ nie istniały podstawy do wszczęcia takiego postępowania i spółka nie była niewypłacalna, jej kondycja finansowa była do dnia 9 kwietnia 2010 r. (dnia odwołania pozwanego z funkcji Prezesa Zarządu Spółki) dobra, Spółka dysponowała majątkiem i spełniała zobowiązania, a nawet w przypadku zgłoszenia takiego wniosku do Sądu przez pozwanego, zostałyby on oddalony, ponieważ byłby bezpodstawny z uwagi na niespełnienie podstawowej przesłanki - niewypłacalności spółki,

- art. 299 k.s.h. poprzez jego niewłaściwe zastosowanie przy jednoczesnym pominięciu odszkodowawczego charakteru odpowiedzialności członka zarządu Spółki wyrażającego się konieczności zaistnienia winy po stronie pozwanego co jest wykluczone w sytuacji gdy nie miał on i nie mógł mieć wiedzy na temat istnienia wierzytelności powódki, która w przypadku gdyby pozwany miał o tym wiedzę mogłaby być zaspokojona tak jak były zaspokajane inne płatności wobec powódki w okresie sprawowania funkcji w Zarządzie przez pozwanego.

W uzasadnieniu apelacji pozwany rozwinął podniesione w petitum apelacji zarzuty. W ocenie apelującego Sąd I instancji bezpodstawnie odmówił mocy dowodowej dokumentom w postaci bilansów Spółki sporządzonych na dzień 7 stycznia 2010 r. i 9 kwietnia 2010 r. Bilanse te były jedną z podstaw opinii biegłego (w analogicznej sprawie), na którą w swych ustaleniach powołuje się Sąd I instancji. Natomiast nie można dokumentom tym odmówić mocy dowodowej jedynie dlatego, że zostały sporządzone przez siostrę żony pozwanego. Dokumenty te sporządzone były bowiem przez księgową, działającą w ramach swoich uprawnień, która sporządzając i podpisując je, potwierdziła prawdziwość zawartych w nich danych. Kwestie powinowactwa nie stanowiły dla Sądu Rejonowego przeszkody przy ocenie wiarygodności bilansu z dnia 7.01.2010 r. przy ocenie sytuacji majątkowej spółki w dacie objęcia przez pozwanego funkcji członka zarządu spółki (...).

Apelujący podniósł, że Sąd I instancji w sposób dowolny uznał, iż pozwany S. K. po objęciu funkcji Prezesa Zarządu nie wypłacił powódce zaległego wynagrodzenia. Z protokołu kontroli PiP wynika, że spółka nie zalegała z płatnościami z tytułu umowy o pracę wobec powódki. W toku postępowania wykazano, iż pozwany nie miał wiedzy o zaległych zobowiązaniach Spółki wobec pracowników, albowiem po pierwsze podczas kontroli przeprowadzonej

przez PiP nie stwierdzono zalegania z płatnością wynagrodzeń wobec pracowników. Po wtóre, pozwany dysponował potwierdzeniami wypłat zaliczek pracowników, co dodatkowo przekonywało go o tym, iż Spółka nie posiada wobec nich zaległości.

Zdaniem skarżącego Sąd Rejonowy z jednej strony poczynił ustalenia faktyczne w oparciu o opinię biegłego wydaną w sprawie XI GC 866/12, które mogły wskazywać na odpowiedzialność pozwanego, z drugiej zaś odmówił jej mocy dowodowej, jednakże jedynie co do wniosków wskazujących na brak podstaw do zgłoszenia upadłości przez pozwanego S. K.. Tymczasem, skoro Sąd Rejonowy uznał tę opinię za wiarygodną i opierał na niej swe ustalenia, nie powinien jednocześnie odmawiać jej mocy dowodowej. Z opinii tej wynika, co Sąd I instancji pominął, że spółka stan niewypłacalności (rozumiany jako sytuację, gdy zobowiązania przewyższają wartość majątku) osiągnęła na dzień 9 kwietnia 2010 r., tj. dzień ustąpienia z funkcji Prezesa Zarządu przez S. K..

W ocenie skarżącego, pomimo, iż opinia biegłego sporządzona została do innej (analogicznej) sprawy, nie ma żadnych podstaw, aby odmówić jej mocy dowodowej, zwłaszcza, że jest to dokument sporządzony przez specjalistę w swojej dziedzinie, a wnioski tej opinii są logiczne, spójne, wyprowadzone na podstawie wszechstronnej analizy sytuacji finansowej Spółki.

Apelujący zakwestionował również możliwość zgłoszenia przez pozwanego wniosku o ogłoszenie upadłości. Wskazał, że choć sytuacja finansowa spółki (...) sp. z o.o., która co prawda po zmianie członków zarządu w dniu 7 stycznia 2010 r. pogorszyła się, ponieważ spółka zaprzestała działalności, ale nie była na tyle zła, by spełniać warunki wystąpienia przez pozwanego z wnioskiem o ogłoszenie upadłości do Sądu. S. K. regulował wymagalne zobowiązania spółki - wobec ZUS, urzędu skarbowego, banku, wdzierżawiającego lokal, kontrahentów o niewątpliwych roszczeniach, pracowników, a więc zobowiązania, co do których był pewien, że istnieją w rzeczywistości. Fakt dobrej sytuacji finansowej Spółki, został potwierdzony we wnioskach opinii biegłego. Z opinii biegłego wprost wynika iż Spółka stan niewypłacalności rozumiany, jako sytuację, gdy zobowiązania przewyższają wartość majątku wystąpiła na dzień 9 kwietnia 2010 r., czyli dzień w którym funkcję Prezesa Zarządu przestał pełnić S. K.. Biorąc pod uwagę koszty takiego postępowania i czas trwania to ewidentnie pogorszyłyby sytuację spółki.

Pozwany podkreślił, że opinii biegłego wprost wynika, że stan niewypłacalności powstał na dzień 9 kwietnia 2010 r., czyli dzień w którym pozwany przestał pełnić funkcję członka zarządu. Nie można więc postawić pozwanemu zarzutu, że nie dopełnił swoich obowiązków.

Powódka złożyła odpowiedź na apelację, w której podtrzymała swoje dotychczasowe stanowisko i szczegółowo odniosła się do zarzutów podniesionych przez stronę pozwaną. Wniosła o oddalenie apelacji i zasądzenie od pozwanego zwrotu kosztów procesu za II instancję oraz o pominięcie wniosków o przeprowadzenie dowodów apelującego w oparciu o art. 381 k.p.c..

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja nie zasługiwała na uwzględnienie.

W pierwszej kolejności stwierdzić należy, że Sąd I instancji przedstawił prawidłowe – adekwatne do treści materiału procesowego - ustalenia faktyczne, co do istnienia wierzytelności stwierdzonych tytułami egzekucyjnymi dołączonymi do pozwu, bezskuteczności egzekucji oraz zajmowania przez pozwanego funkcji członka zarządu w okresie przyjętym przez Sąd I instancji. Ustalenia te Sąd odwoławczy czyni częścią własnego uzasadnienia nie znajdując podstaw do ponownego szczegółowego ich przedstawiania.

Sąd odwoławczy podziela również ocenę prawną powództwa dokonaną przez Sąd Rejonowy, tj. stwierdzenia że w świetle materiału procesowego przedstawionego pod osąd w niniejszej sprawie zachodzą przesłanki do zastosowania normy art. 299 § 1 k.s.h. oraz brak jest podstaw do przyjęcia, że zachodzi którakolwiek z przesłanek art. 299 § 2 k.s.h.

W pierwszej kolejności należy wskazać, że przesłanki zwolnienia się od odpowiedzialności członka zarządu za zobowiązanie spółki z ograniczoną odpowiedzialnością, określone zostały w art. 299 § 2 k.s.h. Członek zarządu może się więc uchylić od odpowiedzialności, o której mowa w § 1, jeżeli wykaze, że we właściwym czasie zgłoszono wniosek o ogłoszenie upadłości lub wszczęto postępowanie układowe, albo że niezgłoszenie wniosku o ogłoszenie upadłości oraz niewszczęcie postępowania układowego nastąpiło nie z jego winy, względnie - że pomimo niezgłoszenia wniosku o ogłoszenie upadłości oraz niewszczęcia postępowania układowego wierzyciel nie poniósł szkody. Ciężar udowodnienia tych okoliczności spoczywa na członku zarządu.

Odnosząc się w tym kontekście do zarzutów apelacji przypomnieć należy, że pozwany podniósł w pierwszym rzędzie zarzut naruszenia art. 233 §1 k.p.c. Skuteczne postawienie zarzutu naruszenia tej normy wymaga wykazania, że Sąd orzekający w I instancji uchybił zasadom logicznego rozumowania lub doświadczenia życiowego. Tylko takie naruszenie bowiem jedynie może świadczyć o wadliwym wykonaniu fundamentalnej kompetencji Sądu do dokonywania swobodnej oceny dowodów. Dla wykazania słuszności zarzutu naruszenia zasady swobodnej oceny dowodów konieczne jest zatem wykazanie przez skarżącego, iż ocena ta została dokonana w sposób wybiórczy (sprzecznie z prawem procesowym pomijający istotne fragmenty materiału procesowego), czy też naruszający zasady logiki lub doświadczenia życiowego. W ocenie Sądu odwoławczego pozwany nie zdołał wykazać, aby zaistniała którakolwiek z powołanych okoliczności. Ograniczył się jedynie do przedstawienia własnej i subiektywnej oceny materiału dowodowego, (a dokładnie do zakwestionowania tej oceny przeprowadzonej przez Sąd Rejonowy), co sprowadziło się do podtrzymania stanowiska zaprezentowanego w sprzeciwie, że kondycja spółki była dobra i brak było podstaw do złożenia wniosku o ogłoszenie upadłości.

W szczególności za prawidłowe należy uznać przyjęcie przez Sąd orzekający w I instancji, że powódka wykazała bezskuteczność egzekucji przeciwko spółce (...). Zgodnie z ugruntowanym stanowiskiem judykatury, ustalenie przewidzianej w art. 299 k.s.h. przesłanki bezskuteczności egzekucji może nastąpić na podstawie każdego dowodu, z którego wynika, że spółka nie ma majątku pozwalającego na zaspokojenie wierzyciela pozywającego członków zarządu (vide: wyroki Sąd Najwyższego z dnia 8.12.2006, V CSK 319/06 oraz z dnia 26.06.2003 r., V CKN 416/01). Przyjmuje się również, że wymaganie bezskuteczności egzekucji do całego majątku spółki nie może być rozumiane schematycznie, nie ma potrzeby kierowania egzekucji do tych składników majątku spółki, z których uzyskanie zaspokojenia jest w istniejących okolicznościach nierealne. Nie jest również konieczne wydanie postanowienia o umorzeniu egzekucji. Wystarczające jest uprawdopodobnienie, że wszczęcie egzekucji nie doprowadziłoby do pożądaných rezultatów (patrz: wyrok Sądu Apelacyjnego w Łodzi z 29.01.2014, I ACa 1370/13; orzeczenie Sądu Najwyższego z 9 czerwca 1937 r., I C 1927/36).

W niniejszej sprawie powódka przedłożyła postanowienie komornika o umorzeniu egzekucji, wydane w sprawie z jej wniosku, z którego uzasadnienia wynika, że spółka nie posiada żadnych ruchomości, nieruchomości, czy wierzytelności, a wobec spółki prowadzone są również dwadzieścia cztery inne postępowania egzekucyjne. Komornik sądowy bardzo szczegółowo wskazał czynności egzekucyjne, które podjął w celu wyegzekwowania roszczeń powódki.

Odnosząc się do argumentacji apelacji w pierwszej kolejności stwierdzić należy, że skarżący wadliwie stara się nadać walor dowodowy opinii biegłego sporządzonej w sprawie XI GC 866/12. Również Sąd nie ustrzegł się tego błędu i niewłaściwie przypisał ten walor temu dowodowi w niniejszej sprawie. W związku z tym podkreślić należy, że nie było prawidłowe dokonywanie ustaleń dotyczących stanu finansowego spółki przez Sąd Rejonowy w oparciu o dowód z opinii biegłego dopuszczony i przeprowadzony w sprawie prowadzonej pod sygnaturą akt XI GC 866/12. Przeprowadzenie dowodu z opinii biegłego w innej sprawie nie było w niniejszej sprawie dopuszczalne i naruszało zasadę bezpośredniości (art. 235 § 1 k.p.c.). Opinia taka nie ma charakteru dowodu z opinii biegłego w rozumieniu art. 278 k.p.c., chociażby została wydana w sprawie o tożsamej podstawie faktycznej, gdyż sąd nie wydał uprzednio postanowienia w przedmiocie dopuszczenia tego dowodu, nie wyznaczył biegłego i nie zakreślił mu przedmiotu i granic, w jakich ma się on wypowiedzieć (vide: wyrok Sądu Najwyższego z dnia 10 grudnia 1998 r., I CKN 922/97).

Jedynie na marginesie należy wskazać, że wykorzystanie pisemnej opinii biegłego sporządzonej w innej sprawie uznaje się w orzecznictwie Sądu Najwyższego za możliwe jedynie wtedy, gdy żadna ze stron nie zgłasza do niej

zastrzeżeń i nie żąda powtórzenia w toczącym się postępowaniu (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 16 czerwca 1967 r., III PRN 9/67). W niniejszej sprawie zarówno pozwany jak i powódka mieli zastrzeżenia do opinii, pozwany wnosił o jej „powtórzenie”, nadto zarówno powódka jak i skarżący wyprowadzali z tej opinii odmienne wnioski, które popierały zajęte przez nich stanowiska procesowe. Jest to więc dodatkowy argument przemawiający za niemożliwością przeprowadzenia w niniejszej sprawie dowodu z opinii sporządzonej w sprawie XI GC 866/12.

W niniejszej sprawie pozwany wniósł o przeprowadzenie dowodu z opinii biegłego w celu ustalenia sytuacji finansowej spółki, jednak mimo wezwania Sadu nie uścił zaliczki na poczet kosztów tego dowodu. Zatem Sąd Rejonowy miał obowiązek pominięcia tego dowodu (art. 130⁴ §5 k.p.c.), co zgodnie z powołaną normą uczyniono.

W rezultacie należy więc przyjąć, że skarżący w żaden sposób nie wykazał, że sytuacja majątkowa spółki, w dniu kiedy ustępował z zarządu uzasadniała tezę, że nie istniała podstawa do tego żeby złożyć wniosek o ogłoszenie upadłości spółki.

Jak wskazano wyżej ciężar dowodu przesłanek z art. 299 § 2 k.s.h. spoczywał bowiem na pozwanym a nie na powódce. Pozwany ponosi więc skutki zaniechania skutecznego zawnioskowania o przeprowadzenie dowodu z opinii biegłego i nieprzedstawiania innych dowód wykazujących, że w czasie, kiedy on pełnił funkcję członka zarządu, nie zaktualizował się obowiązek złożenia wniosku o ogłoszenie upadłości.

Przechodząc do zarzutów pominięcia pozostałych wymienionych w apelacji dowodów stwierdzić należy, że z protokołu Państwowej Inspekcji Pracy nie wynikają okoliczności, na które powołuje się pozwany, z analizy tego dowodu nie można również wyprowadzić wniosków, pozwalających przyjąć, że wierzytelności, które są stwierdzone tytułami egzekucyjnymi nie istniały. Okoliczność braku wypłaty roszczeń pracowniczych jest udowodniona złożonym do akt sprawy wyrokami sądu pracy i sądu cywilnego. Przeciwwstawiając tym wyrokom protokół kontroli Państwowej Inspekcji Pracy apelujący w istocie próbuje zakwestionować prawomocny wyrok (art. 365 k.p.c.). Zgodnie z treścią art. 365 § 1 k.p.c. orzeczenie prawomocne wiąże nie tylko strony i sąd, który je wydał, lecz również inne sądy oraz inne organy państwowe i organy administracji publicznej, a w wypadkach w ustawie przewidzianych także inne osoby. Moc wiążąca prawomocnego orzeczenia sądu charakteryzuje się w istocie rzeczy dwoma aspektami. Pierwszy z nich odnosi się do faktu istnienia prawomocnego orzeczenia, drugi zaś przejawia się w mocy wiążącej jako określonym walorze prawnym rozstrzygnięcia (osądzenia) zawartego w treści orzeczenia. Orzeczenie prawomocne pociąga za sobą tę konsekwencję, że nikt nie może negować faktu istnienia orzeczenia i jego określonej treści, bez względu na to, czy był, czy też nie był stroną w postępowaniu, w wyniku którego zostało wydane orzeczenie, które stało się prawomocne. Związanie innych sądów prawomocnym orzeczeniem dotyczy tylko samej treści sentencji orzeczenia, a nie poglądów prawnych wyrażonych w jego uzasadnieniu (por. wyr. Sądu Najwyższego z dnia 13 marca 2008 r., III CSK 284/07). Chociażby z tego względu dowód ten nie mógł prowadzić do podważenia faktu istnienia wierzytelności stwierdzonych tymi tytułami egzekucyjnymi. Pomijając jednak kwestie skutków dołączonych do pozwu wyroków wydanych przez sąd cywilny i sąd pracy, w aspekcie powagi rzeczy osądzonej, prawomocności i związania sądów tymi orzeczeniami przyjąć wskazać należy, że z protokołu Państwowej Inspekcji Pracy z dnia 28.01.2010 roku (k. 197-200) nie wynika spółka wypłaciła zaległe należności na rzecz powódki i poza tym nie zalegała z płatnościami wobec powódki. Inspektor Państwowej Inspekcji Pracy odnotował tylko to, co wynikało bezspornie jego zdaniem z dokumentacji spółki (to jest, że zostały naliczone przez spółkę a nie wypłacone konkretne, wskazane na stronie 5 protokołu należności pracownicze, które następnie po interwencji tegoż inspektora w dniu 28 stycznia 2010 r. zostały zapłacone przez spółkę). W żadnej części protokołu nie wskazano, żeby poza wskazanymi należnościami zostały tam zgłoszone, czy stwierdzone jakiegokolwiek inne roszczenia, ani w jaki sposób do tych roszczeń ustosunkowuje się pracodawca. Z treści protokołu nie wynika również, by w ogóle były czynione jakiegokolwiek ustalenia co do istnienia jakichś niewypłaconych nienaliczonych należności pracowniczych.

Nie może więc protokół ten stanowić w żadnej mierze dowodu skazującego na to, że pozwanemu jako prezesowi zarządu nie były znane (zgłaszane) do dnia 9 kwietnia 2010 roszczenia następnie stwierdzone prawomocnymi wyrokami.

Ponownego podkreślenia wymaga więc, że sąd pracy stwierdził, iż takie wierzytelności istniały i polemika z rozstrzygnięciami sądów dołączonymi do sądu oparta wyłącznie o zdawkowe sformułowanie protokołu inspektora Państwowej Inspekcji Pracy jest oczywiście chybiona.

Odnosząc się do zarzutu pominięcia dowodu z protokołu zeznań świadków z dnia 11 grudnia 2012 r. w sprawie prowadzonej przez Sąd Rejonowy Szczecin-Centrum w Szczecinie pod sygnaturą akt XI GC 590/12 wskazać należy, że dopuszczenie tego dowodu przez Sąd Rejonowy również prowadziłoby do naruszenia zasady bezpośredniości. Zatem wnioski o przesłuchanie tych osób powinny zostać przedstawione sądowi w niniejszej sprawie i nie jest zgodne z prawem procesowym odwołanie się do zapisów wynikających z protokołu w innej sprawie.

Jedynie gwoli wyjaśnienia apelującemu należy wskazać, że z powyższego protokołu również nie wynikają podniesione przez apelującego okoliczności. Dokument ten obejmuje w swojej treści zeznania świadków E. K. i B. S. (2) złożone w odrębnym postępowaniu. Wynika z niego, że na tej konkretnej rozprawie osoby te złożyły zeznania o określonej treści, z których wynika jedynie stan majątkowy spółki do dnia 7 stycznia 2010 r., a więc dnia kiedy swoją funkcję objął pozwany. Świadkowie ci wskazywali co prawda, że spółka dysponowała pewnym majątkiem. Przy czym nie jest to równoznaczne z brakiem podstaw do ogłoszenia upadłości. Jednak świadek B. S. (2) zeznał, że dyspozycje wypłaty środków pieniężnych do kontrahentów spółki zostały cofnięte i nie dokonano ich wypłaty. Natomiast świadek E. K. zeznała, że podjęta została decyzja o sprzedaży jedyne wartościowego składnika majątku spółki. Przede wszystkim zeznania te nie obrazowały sytuacji majątkowej spółki za cały okres pełnienia przez pozwanego funkcji członka zarządu spółki.

Odnosząc się do zarzutu odmówienia mocy dowodowej bilansom spółki sporządzonym na dzień 7 stycznia 2010 r. (k. 91) i 9 kwietnia 2010 r. (k. 93) przez D. G., to sama ich analiza wskazuje, że w tym czasie spółka działała ze stratą. Na dzień 7 stycznia 2010 r. strata ta wyniosła 8.553,55 złotych, natomiast na dzień 9 kwietnia 2010 r. strata ta wyniosła 260.009,91 zł. Sytuacja bilansowa spółki nie uzasadnia więc tezy, że jej kondycja finansowa była dobra, że spełniała zobowiązania, a ewentualnie zgłoszony wniosek o ogłoszenie upadłości zostałby oddalony.

W rezultacie, w ocenie Sądu Okręgowego zarzuty, które są formułowane przez stronę skarżącą, (a de facto opierają się na subiektywnej ocenie dowodu z opinii biegłego, przeprowadzonego w całkowicie innej sprawie, dowodów z protokołu rozprawy z dnia 11.12.2012 r. oraz z protokołu sporządzonego przez Inspektora Państwowej Inspekcji Pracy) nie mogły odnieść skutku.

Pozostałe sformułowane przez apelującego zarzuty, zwłaszcza te dotyczące naruszenia przepisów prawa materialnego (art. 299 k.s.h. oraz art. 11- 12 ustawy Prawo Upadłościowe i Naprawcze) jako opierające się na subiektywnej ocenie materiału dowodowego dokonanej przez apelującego i nie odnoszące się do ustaleń Sądu I instancji, nie zasługują na uwzględnienie. Sąd bowiem prawidłowo wskazał okoliczności aktualizujące obowiązek zapłaty dochodzonej pozewem kwoty, a fakt niewykazania przesłanek uwalniających pozwanego od odpowiedzialności zgodnie z art. 6 k.c. obciąża jego. Jak wskazano wyżej, w realiach sprawy nie było podstaw do tego by uznać, że pozwany wykazał, kiedy dokładnie zaktualizowały się przesłanki ogłoszenia upadłości i by w czasie pełnienia przezeń funkcji okoliczności te nie zaistniały.

Orzeczenie o kosztach postępowania odwoławczego zapadło przy zastosowaniu przepisu art. 98 k.p.c. w zw. z art. 99 k.p.c. w zw. z art. 108 § 1 k.p.c. w zw. z § 6 pkt 5 i § 12 ust. 1 pkt 1) Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28.09.2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (t.j., Dz. U. z 2013 r., nr 461).

SSO Krzysztof Górski SSO Anna Budzyńska SSR del. Aleksandra Wójcik-Wojnowska